

SVENSKA
KYRKANS
FRIA SYNOD

SynodInformation 3 2016

Innehåll:

Betraktelse – En doft av liv till liv (GP)	1
Anförande vid Synodstämmans öppnande (KL)	2
Våra syskon i Tyskland – Internationell utblick (CB)	3
Lite solsken i allt detta regn (LS)	4
Kyrkomötesperspektiv (DS)	5
Det kom en inbjudan till biskopsvigning (JN)	6
Tre synpunkter från Tankesmedjan.	
Hälsning från v.ordf. (JN)	7
Aktuellt Synodråd.	
Var hittar jag vettiga gudstjänster? – Hur kan jag stötta Synodens arbete?	
Gåva: Plusgiro 78 05 51-8. (Gåvan stöttar Synodinfo och hemsida, rådets möjligheter att träffas samt enskilda insatser, senast uttalandet efter ärkebiskopshearingen, se hemsidan: synoden.se.)	
Ännu inte medlem 2016? 200:- enskild/300:-familj	
Förbön, se ändamålsparagrafen sista sidan, som bön.	
Hur kan jag känna stöd? - Synod(års)möte 1/4 2017 alt. i lokala gemenskaper. Se kontaktpersonerna längst ner.	

1. Betraktelse

En doft av liv till liv och av död till död, 2 Tim 2:14-17.

Rökelse har under lång tid använts i kyrkans tillbedjan. Rökelsen är i Bibeln en bild för de heligas böner, som stiger upp inför Gud (Ps 141:2; Upp 5:8). Röken är också en bild för Guds helighet: När Jesaja såg Herren i Jerusalems tempel och hörde hur seraferna ropade "Helig! Helig! Helig!", fylldes templet med rök. För att tydliggöra Guds helighet och närvaro i nattvardens mysterium, används därför rökelse i nattvardsliturgin under denna serafsång.

Paulus använder nu bilden av rökelse för Evangeliet.

Kanske är det därför rökelse i liturgin också används vid Evangelieläsningen. Prästen svingar rökelsekaret och ut strömmar den väldoftande rökelsen. På samma sätt sprids Evangeliet. Orden utgår från prästens mun och genljuder sedan i hela kyrkan och i hela världen.

En del njuter av rökelsen. Den är en väldoft, som öppnar sinnen för Guds närvaro i Gudstjänsten. Och man associerar rökelsen med den allmänkyrkliga liturgiska traditionen och kyrkans enhet. Andra har problem med lukten. Man kan få allergiska, astmatiska eller andra överkänslighetsreaktioner. Rökelse-röken kan också vid långvarigt bruk i höga koncentrationer vara skadlig för hälsan. Eller så associerar man rökelsen med avståndstagande från läran om rättfärdiggörelse av tro. På samma sätt kan upplevelsen och effekten av Evangelieförkunnelsen bli mycket olika. En del upplever Evangeliet som just evangelium - ett gott budskap om frälsning för den som tror. Men andra får avsmak. Budskapet upplevs som motbjudande, osannolikt eller provocerande. För den första gruppen blir Evangeliet en doft av liv, till liv. För den andra gruppen, för dem som upplever Evangelieförkunnelsen som en vämjelig stank, leder förkunnelsen till död, eftersom de avvisar det liv som räcks dem i Kristus.

Det finns en lockelse att då anpassa förkunnelsen, så att den skall bli mer lik de lukter människor i vår tid är vana vid och uppskattar. Men det skall vi inte göra, säger Paulus. De som gör det, gör det inte för Guds skull, utan för egen vinning. De vill bli mer accepterade och populära i världens ögon. Men om Jesus har uppenbarat den fullkomliga sanningen för oss, blir en sådan anpassning inte en förbättring, utan en förvanskning. Hur skulle vi kunna förbättra det Jesus givit oss? Evangeliet måste få innehålla de stötstenar som sammanstötningen med en Gudsfrånvänd kultur upplever det som. Låt oss alltså ta emot Evangeliet som det är, lägga ner våra tveksamheter och invändningar, och ta emot det som ren Kristusdoft till evigt liv!

(Not: Varken Paulus eller jag gör alltså någon koppling mellan en negativ upplevelse av rökelse och ett avståndstagande från Evangeliet. Det är bara en bild. Den som avstår från rökelse är en lika god kristen, som den som älskar det!)

Gunnar Persson

2. Anförande vid Synodstämmans öppnande 2016.

...om du tror skall du få se Guds härlighet. Joh 11:40

Under det senaste året har jag många gånger fått höra – och kanske också själv suckat – att Svenska kyrkan är nog död.

En kyrkoorganisation vars målsättning är att vara så harmlös att ingen slutar betala sin medlemsavgift, så lyhörd och svassande för världens makthavare och tänkesätt, så brutalt utstötande av dem som vågar efterfråga Sanningens Ord och Guds rådslut, kan inte kallas för något annat än ett rike som ligger i strid med sig själv. Vad liknar det annat än Lasarus i en stinkande grav?

I åratal har vi, vi systrarna i Betania, bett och verkat för att Herren Jesus ska komma och bota och förnya vår älskade Svenska kyrka; men han har dröjt... Ändå vet vi ju att Han är mycket fäst vid oss och vår Kyrkoprovins, bevisat av så många under som Han låtit oss få erfara tidigare. Människor har väckts till tro i vår kyrka, levt och saligt dött i henne och sänts ut som missionärer och vittnen om Evangeliet till andra folk. Men nu snavar vi fram i mörkret... Några kommer ut för att trösta oss, men där vi sitter i huset har tårarna tagit slut. ”Men Jesus hade ännu inte kommit utan var kvar där Marta mött honom.” Ja, ännu är det länge till uppståndelsen på den sista dagen. ”Herre, om Du hade varit här hade min bror inte dött.”

Ivriga präster och brinnande kyrkoarbetare orkar inte mer, utan söker sig till andra kyrkor och samfund där bekännelsen ”Jesus, Du är Messias, Guds Son, som kommit hit i världen” ännu får klinga. Andra anpassar sig efter den döda ’verkligheten,’ säger med de välmenande lärjungarna ”sover han, så blir han frisk,” eller passiviserar till trons låga brunnit ut.

Är det dags att lägga ner Svenska kyrkans Fria Synod? Är uppdraget att ’befria, bevara och förnya’ överspelat? ”Herre, om Du hade varit här hade min bror inte dött.”

Tänk om det istället är vår uppgift att till trons folk visa: ”Mästaren är här och kallar på dig”, att uppfodra Herren själv: ”Kom och se” och visa Honom till den stängda klipphålan. Och, allra viktigast; för vår egen del lyssna till Hans ord: ”...om du tror, skall du få se Guds härlighet.”

Se hur Han uppväcker den döda organismen, beordrar oss att befria henne från de stinkande och fängslade lindorna och så förhålliga Guds Son.

Veta att några då kommer till en levande tro på Honom som har makt t o m över döden, men andra blir motståndare som inte gärna vill släppa ifrån sig sin jordiska makt som slutar med döden.

Läs gärna om kapitel 11 i Johannes evangelium. Låt dess hoppfulla och segervissa budskap få präglade årets stämmoförhandlingar och hela verksamhetsåret!

Gud välsigne Svenska kyrkans Fria Synod och alla dess medlemmar och förebedjare! f Kai, avgående ordförande

3. Internationellt – Våra syskon i Tyskland

Mer än 100 miljoner talar tyska i sju länder: Förbundsrepubliken, Österrike, Schweiz, Liechtenstein, Danmark (Sønderjylland), Italien(Sydtirolen), Frankrike (Elsass). Det finns i hela detta språkområde en stark kristen närvaro men också en andlig kamp, där vi kan känna igen oss och hämta inspiration.

Professor Peter Beyerhaus (Tübingen) har berättat om sin tid som gymnasist i Tredje riket. Han och en katolsk pojke var de enda bekännande kristna i klassen, och de hade en lärare som var aggressiv nazist. Han både provocerade och trakasserade de båda eleverna. Ur denna situation växte en vänskap fram, som varade hela livet. De är nu gamla män och har fortfarande kontakt. Denna upplevelse av trosgemenskap i en trängd situation kallar Peter Beyerhaus *Bekännelse-ekumenik*. I förföljelse och betryck måste vi koncentrera oss på det allra mest centrala i Guds uppenbarelse genom Jesus Kristus, det allra mest livsavgörande. Denna insikt blev vägledande för Peter Beyerhaus, när han var med och grundade *Internationale Konferenz Bekennender Gemeinschaften* (Hemsida: www.ikbg.net). Man ger även ut tidskriften *Diakrisis* (4 pr år). Den fokuserar på att ge vägledning i att förstå vad som händer i vår egen tid. Vad är t.ex. gender-teologi? Vad innebär sharia? Hur skall vi förstå och handla rätt, när det gäller folkvandringen till Europa?

Några år efter krigsslutet återvände pastor Max Witte från krigsfångenskapen till församlingen Brüdern St. Ulrici i Braunschweig. Kyrkan var då en ruin liksom större delen av staden. I ett litet sidokapell började han en konsekvent församlingsuppbyggnad, som mycket påminner om vad vi kan se i Kalmar Två systrar, Hjelmserysdstiftelsen och Bunkeflo. Pastor Witte arbetade också som sjukhuspräst. Där smittades han av en patient och avled efter några år, men församlingen lever vidare. Under många år leddes den av Jürgen Diestelmann, som också var en framstående reformationsforskare. Församlingen ger ut rundbrevet *Brüdern*. Man kan beställa det på e-mail

fgu-gozdek@t-online.de. I rundbrevet kan man följa gudstjänstlivet i Brüdern. Se här: Lördag 30 juli kl. 18 Vesper och Completorium. Söndag 31 juli kl. 9 Matutin, 10 Högmässa, Tisdag kl. 18 Vesper, 19 Mässa, onsdag kl. 18 Vesper, torsdag kl. 9 Matutin, 18 Mässa, fredag kl. 18 Vesper, lördag kl. 18 Vesper och completorium.

Brüdern har en varm gemenskap med kristna från Orienten, särskilt med syrianer från Turkiet. I en av artiklarna i rundbrev 4/2016 finns en tänkvärd iakttagelse från en av de tidigare kristna trakter, varifrån nu de flesta kristna har flytt – Tur Abdin. En gammal kurdisk muslim säger: ”När nu de sista kristna har flytt, har också den välsignelse försvunnit, som en gång vilade över denna by.”

Vi kan använda den insikten på ett positivt sätt. Den kristna närvaron betyder mer för ett samhälle än vi själva kan ana. (CB)

4. Lite solsken i allt detta regn i sommar.

För två år sedan sålde vi vår villa för ett lugnare pensionärliv närmare barn och barnbarn. Som gamla synodmedlemmar tog vi kontakt med Tord Nordblom för att få tips om en god och bra församling i eller nära Göteborg. "*Här i Ytterby är det bra*" svarade Tord. Det blev Ytterby i Kungälv's kommun, som blev vår nya bostadsort och församling. Här är det bra på så många sätt. Bra bostad med både hiss och garage i huset, ett mycket centralt läge med både pendeltåg och bussterminal alldeles intill. Vi är inne i Göteborg på 18 minuter och pensionärer reser fritt med Västtrafik inom kommunen.

Ytterby kyrka ligger också mycket nära vår bostad. Här har vi funnit **vår** församling, en församling med ett levande gudstjänstliv, god förkunnelse och underbar församlingssång. Aldrig trodde jag (*Birgitta, gammal kantor*) att det i dessa tider kunde vara, som det är här. Allt är så levande! Mestadels är vi runt 100 personer i alla åldrar, som samlas och här firas mässa minst varannan söndag. Vi **firar** verkligen! Ofta rörs jag (*Birgitta*) till tårar över nåden att vi kom just hit och vi båda fylls med innerlig lycka över att det ännu finns sådana församlingar i vårt land.

Nästan varje söndag har barnen möjlighet att vara med i någon av grupperna i söndagsskolan. Alla huvudgudstjänster radiosänds till Ytterbyhemmet, där församlingsbor finns på plats för att hjälpa de boende till samlingsalen, som omvandlats till gudstjänstrum. Regelbundet firas också gudstjänst/nattvard på "hemmet" och en av diakonerna inbjuder varje vecka till samtal och andakt. Församlingens diakonala och pastorala insatser imponerar på en gammal diakon som Lennart.

Varje söndag inbjuds till kyrkkaffe i församlingshemmet intill kyrkan. Också här är det församlingsmedlemmar, som tar ansvar. Vi båda - gamla kyrkoanställda - upplever stor glädje i att ha förmånen att få vara delaktiga i denna församling, som har goda och kloka präster och engagerade medarbetare.

VI HAR KOMMIT RÄTT hälsar Birgitta och Lennart
Sten (som längtar hem när vi är borta.)

5. Kyrkomötesperspektiv

1986 fick Svenska kyrkan den senaste Kyrkohandboken, dvs boken med ordningarna för kyrkans gudstjänster och förrättningar. Kyrkomötet beslutade på 90-talet om en revision av kyrkohandboken, så att den anpassades till den nya bibelöversättningen Bibel 2000. Men ganska snart kom tilläggsdirektiv om bl.a. inklusivt språk. Ett första förslag lades fram för kyrkomötet år 2000, men det sågades. 2012 kom ett helt nytt handboksförslag, men inte heller detta gillades av kyrkomötet. Just nu sammanställs remissvaren från 2016 års förslag. Tanken är att det efter bearbetning skall antas under reformationsåret och komma i bruk som Svenska kyrkans nya handbok år 2018. Förslaget har väckt mycket kritik, och de första uppgifterna pekar på att remissinstanserna också har allvarliga invändningar. Inte minst musikaliskt har förslaget stött på patrull. Det nya förslaget till kyrkohandbok för Svenska kyrkan är bättre än det förra, och på några punkter också bättre än nu gällande handbok. Ändå kan det riktas över 100 anmärkningar mot teologi, text och struktur i det. Åtminstone fyra av dem är så allvarliga att de borde diskvalificera förslaget från att ens landa på kyrkomötets bord:

1. Ekumeniska avsteg. BEM-dokumentet, Kyrkornas världsråds text om dop, ämbete och nattvard från 1982, är ett av de viktigaste ekumeniska dokumenten i vår tid. Kyrkomötets svar på det har en sådan tyngd att det är en av de komponenter som reglerar Svenska kyrkans lära i kyrkoordningens portalparagraf ("andra av Svenska kyrkan bejakade dokument"). BEM menar att "Kyrkorna bör pröva sina liturgier i ljuset av den enighet om nattvarden, som vi nu håller på att uppnå". Därför uppmanas kyrkorna att överbrygga vissa kyrkoskiljande frågor genom att ha epikles (bön om den helige Ande över gåvorna och församlingen) i nattvardsbönen. Trots detta har fem av de 13 nattvardsbönerna i handboksförslaget bristfälliga epikleser och två av dem saknar helt epikles. Enligt BEM bör varje mer omfattande dopritual omfatta Skriftens förkunnelse om dopet, epikles, avsägelse av det onda, bekännelse av sin tro på Treenigheten, bruk av vatten samt en förklaring att de döpta vunnit en ny identitet som Guds barn och att de som kyrkans medlemmar är kallade att vittna om evangelium. Ändå saknas i förslaget epikles, avsägelsen och identitetsförklaringen helt eller delvis. Kyrkohandboksförslaget strider alltså på flera punkter mot en av de tyngsta ekumeniska förpliktelser som Svenska kyrkan har ställt sig bakom.
2. Destruktiv variationsrikedom. Förslaget präglas av en mångfald alternativ. Det förekommer redan idag och det är bra att det finns utrymme för lokala varianter i olika gudstjänster. Men det stora antalet alternativ inbjuder till eget mixtrande. Redan nu märks en tendens att ta en bit från en variant och blanda in den i en annan variant för att få en liturgisk text som blir mer komplett. Församlingens viktigaste huvudgudstjänst Högmässan har i förslaget över 200 alternativ, och kan lågt räknat utformas i mer än 8 000 olika varianter. Även om

skillnaderna mellan flera av alternativen är ganska små, gör de genom sin blotta mängd att man knappast kommer att finna en liturgiskt exakt likadan högmässa på två ställen framöver. Förslaget är exkluderande för den som firar gudstjänst utanför sin egen församlingskyrka, eftersom agendan hela tiden måste användas för att det ska vara möjligt att följa med i vilka alternativ som används. Att aldrig mer kunna liturgin till den vanliga högmässan utantill är i längden förödande för enheten, samhörigheten och gudstjänstglädjen i Svenska kyrkan.

3. Språkliga egenskaper. I förslaget felstavas det, kommateras slumpartat och saknas bokstäver. Men värre är att en del språkval som fungerar i fritt tal används fast de inte automatiskt fungerar i liturgi. Vissa uttryck är omåttligt populära i handboksförslaget. De är inte dåliga, men används så flitigt att det blir störande, som (i olika böjningar) "möter" 24 gånger (varav 18 i Högmässan!), "mod" åtta gånger, "vi får" sju gånger, "bröd och vin" 15 gånger och "omsluter" 22 gånger. Och ordet "Gud" upprepas ständigt när pronomenet "Han" skall undvikas, vilket skapar bilden av en mindre personlig, avlägsnare Gud. Det hjälper inte att poängtera att Gud möter oss, om Gud framställs som så bortom personliga pronomen att det inte skapas någon personlig relation till Gud (ja, just så här styligt blir det om Gud när Gud är det enda ord som används om Gud.) Språkligt sett är handboksförslaget alldeles för otillräckligt genomarbetat.

4. En annan tro. Handboken måste vara teologiskt rätt, inte bara teologiskt korrekt. Några formuleringar grundar i praktiken en ny religion. På ett ställe heter det om Gud: "du är här i allt som är", vilket är en panteistisk lärosats. Och det är bra att förslaget lyfter fram fler beskrivningar av Gud än enbart de maskulina, men Gud är Fader och är som en moder. Ändå införs i ett par av bönerna tillbedjan av Gud, vår mor. Jesus har uppenbarat Fadern för oss, men vem har uppenbarat Gud Modern? Och påståenden som "Med jordens alla folk i alla tider tackar och lovar vi dig", "Därför vill vi med allt och alla, som levat, som lever och kommer att leva prisa dig, tacka och sjunga" och "Därför är ingen människa. utan hopp" är beklagligt nog inte en sann beskrivning av verkligheten. Svenska kyrkans kyrkohandbok är ett uttryck för hennes tro, lära och liv och kan därför inte utformas så att olika moment i liturgin skapar en hittepåreligion där hela mänskligheten tillber en opersonlig modergudinna som finns i allt.

Dan Sarkar Artikel tidigare publicerad på KT-nätet.
Komminister i Broby-Emmislöv
Ledamot i kyrkomötet för Frimodig Kyrka

6. Det kom en inbjudan till biskopsvigning.

-----Original Message-----

From: Jonas Nilsson [mailto:Jonas.Nilsson@abo.fi]

Sent: Wednesday, July 27, 2016 12:02 AM

To: arhibiskapa_kanceleja@lelb.lv

Subject: Soory not beeing able to attend at the consecration of Hanss.

Dear friends, brother, father and bishop electus of Liepaja Hanss Jenson,

The Free Synod of Church of Sweden is honored being invited to the consecration. It is a solemn moment for many. Unfortunately we cannot make it.

We pray that day for you and your parishes with the word of the apostle in mind, 2 Cor. 2:14-17, before the same triune God Father, Son and Holy Spirit.

May the heavenly Father bless and protect you in your service and teach you his mind. Remember those at the other side of the sea, as Paul reminded the Corinthians.

In him, the Christ, and his body of serving brothers and sisters.
J Nilsson, vice chairman of Synoden.

I hope that it will be possible soon to visit you.

Thanks to God for the Evangelical Lutheran Church of Latvia.

Ärende: RE: Soory not beeing able to attend at the consecration of Hanss.

Dear Jonas Nilsson,

Thank you for your sincere reply and wishes which I have passed over (---). We regret you are not able to come but your intention to visit some other time is very good news.

May God bless your ministry.

Sincerely in Christ, Mara Jensone
Secretary to the archbishop

Synodens tankesmedja, se hemsidan.

Redaktionskommittén inbjuder särskilt till tankar dels vad gäller flyktningmottagandet och dels frågan om vilken religion vi har i landet och vilken vi vill ha. Ett intryck från tre texter av f.n. tretton:

* Protestant, katolik, ortodox eller 'bara' kristen?

"Vi närmar oss nu slutet på berättelsen om varför jag valde att bli xxx kristen." Sådant hörs idag från människor utan tidigare tro liksom från människor redan i en församling. Är det vittnesbördet sant?

* Israels Gud? "En del muslimer säger att de dyrkar samme Gud som oss, medan andra muslimer förnekar att de har samme Gud som oss. En rimlig kontrollfråga till muslimerna är därför: "Är din Gud Israels Gud?"

* Prästkontinuitet. "Min slutsats blir sålunda att pensionerade präster bör leva kvar i 'sin' tidigare församling.... Uppgiften att bära trons liv vidare kvarstår ju så länge vi lever på denna jord."

7. Hälsning från v.ordf

Vänner, vi gläder oss över Synodmötet 2016 som ger ringar på vattenytan i oväntade sammanhang. Ännu skriver t.o.m. N.E. om oss som i de gamla tiderna. Skolungdomar hör av sig för att fundera över detta utrotningshotade släkte.

Flera gånger har frågan om nedläggning väckts. Men vi är ett antal som frågar om inte Synoden ändå är viktig. Många satsar sin medlemsavgift och mer än det. Närheten till Missionsprovinserna har blivit något av ett signum och kylan omkring den är ännu kännbar. Vi vill värna kontakterna och samtidigt påminna om att Synoden inte har något existensberättigande utanför Svenska kyrkan.

Samtidigt anar, ivarjefall jag, att människor möts över gränser på ett nytt sätt och alltför många frågar sig med andra hur jag ska finna vägen till min söndagsgudstjänst. Själens nöd i vårt land är mer kännbar än på mycket länge. Hör gärna av dig. Vi försöker ta oss fram till dig om du vill. Kontaktnätet är ganska gott.

Synodrådet 2016-17

Ordf. Obesatt (SYM 160416).

v.ordf Jonas Nilsson JN (2017), Hjälmseryd, Ängshuset, 570 02
Stockaryd, 076 063 15 49, jonas.nilsson@abo.fi

Ordinarie: Hanna Lindholm (2018) Borås, Gunnar Persson GP (2018)
Göteborg, Lars Gustafsson (2017) Träslövsläge, Marie-Louise
Lundström (2018) Smålandsstenar, Kåre Strindberg KS (2017-
fyllnadsvald) Stockholm. Suppleanter: Marie Persson (2017) Styrso,
Göran Hallberg (2017) Vingåker.

Vettiga gudstjänster? Kontaktpersoner i själens nöd:

För att finna andra medlemmar på rimligt geografiskt avstånd, eller för att få tips om gudstjänster i närområdet, tag kontakt med någon av nedanstående:

Skåne/Blekinge: Lena A Artman 0435 44 84 04

Småland: Mattias Fjellander 0371 173 19

Göteborg: Marie Persson 031 82 41 55

Södermanland: Göran Hallberg 0151 303 04

Stockholm: Hans Gustafsson 08 656 38 20

Västeråstrakterna: Anna-Karin Andersson 021 14 68 81

Norrland: Mats Rondahl 0970 640 09

Förbön för kyrkan och alla människor:

– Vi ber, i bön om den Helige Ande efter Bibelns Ord på Svenska kyrkans bekännelses grund, att Herren ville befria, bevara och förnya Svenska kyrkan som en levande och missionerande kristen kyrka som söker den enhet Han bad om för att världen ska tro. I Jesu Namn Amen.

Hör av dig om du vill vara med på Synodens förbönslista.